

Wordt gegeven in	
Hoorcollege	[A] 10.0
Werkcollege	[B] 0.0
Begel. zelfst./extern werk	[C] 65.0
Totale studietijd	[D] 75.0
Studiepunten	[E] 3
Niveau	verdiepend
Creditcontract	Ja
Examencontract	Neen
Onderwijstaal	Nederlands
Titularis	Sofie Vandamme
Referentie	

→ Trefwoorden

Studium Generale
Interdisciplinariteit
Kritische cultuurstudie
Actualiteit

→ Niveau

Verdiepend

→ Onderwijstaal

Nederlands of indien de spreker Engelstalig is: Engels

→ Doelstellingen

Het Studium Generale heeft een educatieve, multidisciplinaire en een wetenschapscommunicatieve opdracht. Het beoogt studenten aan te zetten tot reflectie en hun betrokkenheid op het maatschappelijke en culturele leven te vergroten. Op die manier wil het Studium Generale de opleiding van studenten met een diverse achtergrond verbreden en de kennis over wetenschap en cultuur verdiepen. De thema's van het Studium worden telkens zo gekozen dat elke studiediscipline er een aanknopingspunt in kan vinden. Tijdens de workshops die er over de Studiumavonden en -publicaties worden georganiseerd, leren studenten kritisch lezen en beargumenteerd schrijven.

→ Leerinhoud

Lezingen rond thema's die vanuit volgende criteria vertrekken:

- actuele onderwerpen in al zijn verschijningsvormen
- maatschappelijke relevantie
- kritische bevraging van de gekozen thema's
- vakoverschrijdende thematiek

Studium 2016-2017:

Zoals elk jaar zal het Studium naast een algemeen beschouwelijke inleiding over het thema, diverse disciplines aan bod laten komen. De sprekers zijn (inter)nationaal gerenommeerde figuren zoals o.a. Alicja Gescinska, Wouter Deprez, Jim van Os, Matthijs van Boxsel. Het is de bedoeling dat je met Studium Generale een ruimere blik krijgt op de wereld en je kritische geest aanscherpt, kortom: dat je inzichten krijgt die je vakgebied overstijgen.

Kan minder meer zijn?

Alles is zoveel dat een klein beetje ook nog bijna alles is.
Herman de Coninck

"In der Beschränkung zeigt sich der Meister" oftewel "in de beperking toont zich pas de meester", zo schreef J.W. von Goethe reeds in 1802. Ruim 200 jaar later is deze slagzin actueler dan ooit, weliswaar in de iets hippere versie van 'less is more'.

Studium staat dit academiejaar stil bij de vraag of dat wel zo is: is minder meer? Oftewel: Toont de meester zich effectief in de beperking, en zo ja, waarin kan die meerwaarde dan bestaan? En moet daarbij een onderscheid gemaakt worden tussen verminderen als keuze en beperking als uitdaging?

Minderen kent blijkbaar een hoge nieuws waarde, gaande van de noodzaak om digitaal te minderen ter voorkoming van de zogenaamde 'digibesitas' tot 'depriminderen', een vers uitgevonden term die oproept tot meer lanterfanten en minder kwantificeren. Minder - zo is de achterliggende boodschap - is meer want het houdt de belofte in van een bescheiden, maar beter leven. Ook op economisch vlak blijkt de mantra van de eeuwig toenemende groei niet langer altijd en eeuwig de Bijbelse waarheid te zijn. Deeconomie, burgerinitiatieven, de transitiebeweging en sociale economie zijn voorbeelden van een kentering in de teneur van het neoliberale grote verhaal. Consuminderen is een gangbaar begrip geworden. Low-impact leven gaat verder dan de lotgevallen van die ene excentriekeling die zijn ecologische voetafdruk minimaliseert.

Minderen is een levensfilosofie die maatschappelijk gedragen wordt. Het betreft vaak een weloverwogen, bewuste keuze om vanuit het overbodige des te scherper naar de essentie te gaan. Het is een benadering waar de eenvoud het overneemt van het getierlantijn van resultaatdenken, waar het kennen, het kunnen en het weten aan vooraf zijn gegaan. Het gaat dan om het ontbenen van het overbodige.

Kiezen voor minder is een keuze die steeds meer mensen maken. De zogenaamde degrowth-beweging bijvoorbeeld groeit overal. Die 'ontgroeiing' maakt werk van een economie die streeft naar 'beter' in plaats van 'meer en sneller'. Beperken dus in ruil voor een beter leven en bijgevolg voor meer geluk. Niet toevallig heet deze beweging in Latijns-Amerika 'buen vivir'.

Minderen is echter niet altijd een persoonlijke keuze, laat staan een bewuste keuze. Het houdt evenmin in alle omstandigheden de belofte in van het goede leven. Denk aan de vele vormen en de vele lagen van verlies die eveneens de kwetsbaarheid van het (samen)leven uitmaken: fysieke en psychische problemen, armoede, vluchtelingenproblematiek... Wanneer omstandigheden dwingen tot minderen spreken we vaak van beperken, of beter van beperkt zijn. Dat kan door diverse factoren: beleid, politiek, oorlog of armoede, om er maar enkele te noemen. Maar ook een beperking kan een uitdaging zijn of de motor tot vernieuwing, creatie en verzet.

Minderen is dus iets van allen en van overal. We beperken ons omdat we willen en omdat we moeten. De beperking is de maat van vele dingen die we willen, kunnen en moeten doen. Daarover zal het Studium dit jaar reflecteren in tien lezingen.

→ **Begincompetenties**

Het Studium zal zo worden opgevat dat studenten vanuit alle richtingen makkelijk kunnen **instappen**. Vereiste is de modale culturele achtergrond die van een student hoger onderwijs redelijkerwijs verwacht mag worden.

Omdat de thema's van het Studium telkens breed, actueel en kritisch zullen worden opgevat, zal de student worden uitgenodigd om zelf ook bijkomende informatie over het jaarthema te zoeken via bibliotheken, andere manifestaties, internet, pers en media. Daarnaast verwerkt de student de door het Studium aangeboden publicaties over het thema, de zogenaamde *Karakters*.

→ **Eindcompetenties**

1. **Kritische ingesteldheid**

Indicatoren:

- kan aangeboden informatie van zeer diverse aard synthetiseren en toetsen aan de eigen standpunten
- kan zijn eigen standpunt argumenteren
- gaat kritisch om met informatie
- kan verbanden leggen en aantonen met andere relevante cultuuruitingen

2. **Formuleervaardigheid**

Indicatoren:

- kan een schriftelijk rapport schrijven, met name een paper die ofwel een kritisch verslag van het bijgewoonde Studium dat een gefundeerd commentaar bevat, of op een andere wijze creatief reageert op het aangeboden debat.
- kan de aangeboden informatie verwerken
- kan correct, vlot en stijlvol schrijven

3. **Zelfstandig werken**

Indicatoren:

- kan tijdig taken afwerken
- kan eigen werkzaamheden plannen
- kan gepast de hulp van begeleiders inroepen en reageert gepast op geboden hulp
- is zelfkritisch

4. **Ingesteldheid tot levenslang leren**

Indicatoren:

- toont openheid tegenover geboden informatie
- kan de aangeboden publicatie op een goeie manier verwerken
- gaat actief op zoek naar andere bronnen
- heeft een leergierige attitude

→ **Leermaterialen**

De studenten kopen drie exemplaren van de **Studiumpublicatie KARAKTERS** aan. Deze kleine boekjes zijn uitgegeven bij Academia Press en aan het studententarief van 4 euro te kopen bij het Studium. Op de Kick-offmeeting wordt een instapkaart van 12 euro gekocht waarmee de studenten telkens bij het verschijnen van een nieuw boekje een exemplaar kunnen afhalen op de Studiumavond.

Het Studium beschikt over een eigen **internetsite** (www.studiumgent.be). Daarop is onder meer deze studiefiche te vinden. De website biedt een elektronische ondersteuning bij het leerproces en wil studenten verbreding van het onderwerp aanbieden. Naast informatie en aankondigingen over de eigen activiteiten (ook terug te vinden op de digitale leeromgeving) bevat de website concrete verwijzingen naar andere culturele evenementen en verwante lezingen, films, tentoonstellingen, ... De website werkt ook verdiepend: achtergrondinformatie over de sprekers, filmpjes en audio-opnames zullen hier terug te vinden zijn.

Het is absoluut noodzakelijk dat de studenten deze **website** bezoeken en raadplegen zodat ze geïnformeerd zijn over de opdrachten.

Studium bericht studenten, docenten, externen en een selectieve lijst van geïnteresseerde instellingen via een aparte mailing list met **nieuwsbrieven**, die een kleine week voorafgaand aan elke activiteit

worden verstuurd.

Studium communiceert via **chamilo** en via **Facebook**. Het is dan ook belangrijk dat studenten de FBpagina van het Studium liken: <https://www.facebook.com/studiumgeneralegent>

→ Studiekosten

KOSTEN

- 12 euro voor 3 *Karakters*, verplicht studiemateriaal

In principe geen extra kosten, behalve:

- kosten verbonden aan de eventuele verplaatsingen
- kosten voor de documentatie
- kosten verbonden aan het schrijven van de paper

→ Studiebegeleiding

De studenten krijgen de gelegenheid tot begeleiding bij het maken van hun portfolio en bij het schrijven van hun paper in de zogenaamde **Studiumworkshops**. Deze worden georganiseerd op dinsdagavond voorafgaand aan de lezing.

Die lezingen van auteurs die ook een Studiumpublicatie verzorgen in de reeks *Karakters* worden **vooraf besproken** zodat de lezing makkelijker te volgen is en de student zelf actiever bij de lezing wordt betrokken. De voorbesprekingen gaan door op dinsdag 11 oktober (Kick-off), op 22 november, op 14 februari en op 14 maart, telkens van 18u30 tot 19u30. Om de voorbespreking te kunnen volgen, is het noodzakelijk om het betreffende boekje uit de reeks *Karakters* bij te hebben.

Van andere lezingen wordt een **nabespreking** georganiseerd waarbij samen naar de essentie van de lezing wordt gezocht en commentaar en kritiek op de lezing wordt geformuleerd. De nabesprekingen gaan door op dinsdag 8 november en dinsdag 6 december, dinsdag 7 maart, 14 maart en 21 maart.

→ Onderwijsvormen

Twee reeksen van vijf lezingen in het eerste en tweede semester (streefdatum resp. tussen begin oktober en eind december, en tussen midden februari en eind april), te houden door externe sprekers uit specifieke velden, eventueel vergezeld van een coreferent of gevolgd door een debat. Er is ook altijd mogelijkheid tot vragen uit de zaal. Het Studium wordt bij voorkeur gevolgd als jaarvak, maar het staat de opleidingen vrij hun studenten te laten inschrijven voor de najaars- of de voorjaarsreeks.

Aan het begin van het academiejaar wordt een '**Studium Kick-offmeeting**' gehouden, waarbij eerst een college over het jaarthema wordt gegeven aan de hand van het inleidend essay geschreven door de eerste spreker en een toelichting over de paper. Deze eerste bijeenkomst is **verplicht**. Wie niet aanwezig kan zijn wegens overmacht maakt een vervangende opdracht op basis van het essay en mailt de docent om die van de afwezigheid te verwittigen.

Aan het begin van het tweede semester volgen alle studenten die Studium als jaarvak of 2e semestervak in hun curriculum hebben, **verplicht de 'komen lezen'-sessie** over het kortverhaal van Marente De Moor dat gepubliceerd wordt als het derde boekje in de reeks *Karakters*. Deze sessies worden op verschillende momenten en op verschillende plaatsen georganiseerd zodat alle studenten de kans krijgen om kennis te maken met deze bijzondere vorm van lezen. Studenten die Studium als eerste semestervak volgen, dienen verplicht deel te nemen aan **de 'komen lezen'- sessie** met tekst van Wim Cuyvers en Peter Aers.

→ Evaluatievorm

1) Diplomacontract - Creditcontract

Voor Studium Generale kan de student, afhankelijk van de regeling binnen zijn opleiding, zijn portfolio (bestaande uit 5 opdrachten en een eigen essay over het jaarthema) indienen in de examenperiode januari/februari of mei/juni. Er is mogelijkheid tot 2^e zitting.

Eerste examenzitting:

Het volgen **van de introductieles tijdens de kick-off, 1 'komen lezen sessie' , minimaal vijf**

lezingen, het inleveren van de portfolio bestaande uit vijf opdrachten naar keuze over de lezingen die de student volgt (af te halen op het betreffende Studium) en het schrijven van een eigen tekst over het jaarthema is verplicht om te slagen, de bijkomende studiebegeleiding is optioneel maar ten zeerste aan te raden.

De **portfolio** bestaat uit twee delen:

- **Vijf opdrachten**, behorende bij elk van de vijf gevolgde lezingen en op de desbetreffende lezing af te halen. De opdrachten worden ingeleverd samen met het essay
- Een **essay** dat bestaat uit een **persoonlijke reflectie op het jaarthema**, met een degelijke probleem- en vraagstelling en dat onderbouwd is met verwijzingen naar minimaal 3 wetenschappelijke informatiebronnen waaronder 1 boek en 3 verwijzingen naar de Studiumpublicaties *Karakters* (min. 3000 – max. 5000 woorden)

Op het voorblad van de paper moet vermeld worden:

- Naam, faculteit, opleiding, of het Studium in het eerste, het tweede semester of als jaarvak wordt gevolgd
- Het standaard voorblad kan gedownload worden van de website

De tekst moet taalkundig goed geschreven zijn.

Zeer slordig of ontoereikend geredigeerd/gecorrigeerd taalgebruik kan leiden tot weigeren van de paper.

De paper wordt beoordeeld door de coördinator van het Studium Generale. Het evaluatieformulier dat gehanteerd zal worden bij het quoteren van de papers zal ter inzage op de digitale leeromgeving staan.

De tweede examenzittijd:

Studenten die reeds een paper indienden in de eerste examenzittijd maar niet slaagden, dienen hun paper te herwerken tot een aanvaardbaar niveau.

